

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาวภัทสสมนต์ เอี่ยมแข่ง ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หัวข้อการพัฒนา การบริหารความเสี่ยงดิจิทัล (Digital Risk Management)
วิธีการพัฒนา การฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
วันที่พัฒนา ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ สถานที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อระบุ วิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบสารสนเทศขององค์กรอย่างเป็นระบบ
๒. เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางดิจิทัล อันอาจส่งผลกระทบต่อข้อมูล ระบบ การดำเนินงาน และชื่อเสียงขององค์กร
๓. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย ความต่อเนื่องในการดำเนินงาน และความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้การปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

สรุปสาระสำคัญ

การบริหารความเสี่ยงดิจิทัล (Digital Risk Management) ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว และความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม การพึ่งพาระบบดิจิทัลย่อมนำมาซึ่ง “ความเสี่ยงดิจิทัล” (Digital Risk) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อข้อมูล ทรัพย์สิน ชื่อเสียง ความต่อเนื่องของธุรกิจ และความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงดิจิทัลจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่องค์กรต้องให้ความสำคัญอย่างเป็นระบบ

ความเสี่ยงดิจิทัล หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้หรือการพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบสารสนเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ข้อมูลดิจิทัล และแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรทั้งในด้าน การเงิน การดำเนินงาน กฎหมาย และชื่อเสียง ตัวอย่างของความเสี่ยงดิจิทัล ได้แก่ การโจมตีทางไซเบอร์ (Cyber Attack) การรั่วไหลของข้อมูล การหยุดชะงักของระบบ การใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือมาตรฐานด้านดิจิทัล

ความเสี่ยงดิจิทัลสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท ได้แก่

๑. ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เช่น มัลแวร์ แรนซัมแวร์ ฟิชชิง การแสกข้อมูล และการเข้าถึงระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต
๒. ความเสี่ยงด้านข้อมูลและความเป็นส่วนตัว เช่น การสูญหายของข้อมูล การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล และการใช้ข้อมูลโดยไม่ได้รับความยินยอม

๓. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน เช่น ระบบล่ม ความขัดข้องของซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ และการพึ่งพาผู้ให้บริการภายนอกมากเกินไป
๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายและการปฏิบัติตามข้อกำหนด เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) กฎหมายไซเบอร์ หรือมาตรฐานสากล
๕. ความเสี่ยงด้านชื่อเสียงและความเชื่อมั่น ซึ่งอาจเกิดจากเหตุการณ์ด้านดิจิทัลที่ส่งผลให้ผู้ใช้หรือประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กร

กระบวนการบริหารความเสี่ยงดิจิทัลโดยทั่วไปประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการระบุเหตุการณ์หรือปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงดิจิทัล เช่น ช่องโหว่ของระบบ พฤติกรรมการใช้งานของบุคลากร หรือการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
๒. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง (Risk Analysis and Assessment) เป็นการประเมินโอกาสในการเกิดความเสี่ยงและระดับผลกระทบ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่ต้องได้รับการจัดการก่อน
๓. การจัดการและตอบสนองความเสี่ยง (Risk Treatment) องค์กรสามารถเลือกแนวทางในการจัดการความเสี่ยง เช่น การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การลดความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง หรือการยอมรับความเสี่ยง โดยใช้มาตรการด้านเทคนิค การบริหารจัดการ และนโยบายที่เหมาะสม
๔. การติดตามและทบทวนความเสี่ยง (Risk Monitoring and Review) เป็นการติดตามสถานการณ์ความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ ตรวจสอบประสิทธิภาพของมาตรการ และปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
๕. การสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้ (Risk Communication and Awareness) การสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจความเสี่ยงดิจิทัลและบทบาทของตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงจากความผิดพลาดของมนุษย์

ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงดิจิทัล

การบริหารความเสี่ยงดิจิทัลช่วยให้องค์กรสามารถป้องกันและลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากภัยคุกคามทางดิจิทัล เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและระบบ เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานและการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล

การบริหารความเสี่ยงดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารองค์กรสมัยใหม่ ไม่ใช่เพียงเรื่องของเทคโนโลยีเท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับบุคลากร กระบวนการ และการกำกับดูแลที่ดี องค์กรที่สามารถบริหารความเสี่ยงดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ ควบคู่ไปกับการลดความสูญเสียและสร้างความมั่นคงในระยะยาว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

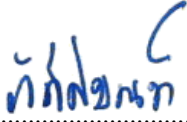
๑. ช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ในการระบุและจัดการความเสี่ยงดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ
๒. ลดโอกาสและผลกระทบจากภัยคุกคามทางดิจิทัล เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ระบบ และความต่อเนื่องในการดำเนินงานขององค์กร
๓. สนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในยุคดิจิทัล

การนำองค์ความรู้ไปใช้ Digital Risk Management ในภาคเกษตร “ใช้ดิจิทัลให้ คุ่มค่า ปลอดภัย และไม่ถูกหลอก” โดยมีแนวทางดังนี้

๑. ใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย → ตั้งรหัสผ่าน ระวังข่าวปลอม/ลิงก์หลอก
๒. ใช้ข้อมูลช่วยตัดสินใจ → บันทึกต้นทุน-ผลผลิต ลดความเสี่ยงการวางแผนผิด
๓. ค้าขายออนไลน์อย่างระวัง → ตรวจสอบผู้ซื้อ-ผู้ขาย เลือกราคาชำระเงินที่ปลอดภัย

แนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร ถ่ายทอดให้ “เข้าใจง่าย ทำได้จริง และมีคนช่วยต่อเนื่อง” โดยมีแนวทางดังนี้

๑. สอนแบบ “ทำให้ดู-ให้ลองทำ” (ปฏิบัติจริง)
๒. ใช้สื่อเข้าใจง่าย (ภาพ/วิดีโอสั้น)
๓. มีการติดตามและให้คำปรึกษาหลังอบรม

(ลงนาม)

(นางสาวภัทสรณต์ เอี่ยมแข่ง)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม)

(นายอนุรักษ์ บัวคลี่คลาย)
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ